

Forbemærkning

KNUD MICHELSEN

I juli 1999 holdt den tyske filosof Peter Sloterdijk (f. 1947) på det sydtyske slot Elmau under et internationalt filosofisk seminar om humanismen foredraget "Regeln für den Menschenpark". Foredraget, som hermed foreligger på dansk, tog bl.a. brændbare emner som genetisk udvælgelse og mulighederne for egentlig menneskeopdræt op og udløste snart en voldsom debat i de tyske medier. I debatten deltog en stribe af Tysklands førende filosoffer, bl.a. Jürgen Habermas og Ernst Tugendhat, der skarpt tog afstand fra foredraget. Andre hyldede Sloterdijk for at have startet en nødvendig offentlig diskussion om fremtidens bioteknologiske udfordringer. Hele denne debat skal ikke nærmere kommenteres her, da den hurtigt tog retning mod det særlige tyske problem, den kritiske teoris status m.v. og altså for en stor del blev et indre tysk anliggende. (Interesserede henvises til Steen Nepper Larsens gennemgang i *Kritik* 143, "Signalement af Sloterdijk-affæren"). Derimod gør selve foredraget, den såkaldte 'Elmauer-Rede', som Suhrkamp samme år udgav separat med en efterskrift, krav på mere almen interesse. Jeg tænker her mindre på de spektakulære perspektiver end på den humanismeforståelse, Sloterdijk lægger frem. Med den stigende politiske betydning, begrebet humanisme har fået, kan foredraget måske give anledning til en mere reflekteret omgang med begrebet og de traditioner, det udspringer af, efter min mening ganske uanset hvordan man i detaljer eller som helhed forholder sig til Sloterdijks fremstilling,

Det er bl.a. en sådan fortsat refleksion, Ulrich Horst Petersen og jeg har forsøgt os med i den efterfølgende brevvæksling, der er blevet til på min for-

anledning. Jeg skylder Horst Petersen tak for, at han trods betydelig irritation over Sloterdijks heidegger-ske ekstravagancer alligevel indlod sig på foretagendet. Vi har før på rent privat og venskabelig basis korresponderet om forholdet mellem humanisme og kristendom, og jeg så en spændende mulighed i at inddrage Sloterdijk som medspiller. At hans foredrag derved kommer til at indgå i en diskussion, som han formentlig selv ville stå fuldstændig fremmed for, anser jeg kun for en fordel. Som han selv nævner, hører det "til skriftkulturens spilleregler, at afsenderne ikke kan forudse deres egentlige modtagere" – en uforudsigelighed, der i øvrigt ikke blot er knyttet til denne kultur, men også, i hvert fald endnu, til den humane genetik.

Om Sloterdijk selv skal blot siges, at han først og fremmest er kendt for tobindsværket *Kritik der zynischen Vernunft*, 1983 (delvis oversat til dansk i 1989), hvor han med udgangspunkt i oldtidens kyniske filosofi udfolder en slags alternativt kritisk teori eller kritik af det moderne, der ligeledes præger de senere bøger, bl.a. *Eurotaoismus. Kritik der politischen Kinetik* (dansk udg. 1990). Sine seneste filosofiske refleksioner har han samlet i *Sphären I og II* fra 1998 og 1999, de to første digre bind i en påtænkt trilogi. Anså Hegel sig for et organ for verdensånden, kalder Sloterdijk sig kun *måske* mere beskedent "et tidsåndens automatiske klaver". I denne rolle er det naturligvis svært at aflukke ham klare svar, men som det vil fremgå, rejser det med henblik på foredraget spørgsmålet, om man på én gang kan være tidsåndens organ og tolk og samtidig lade dens afgørende problemstillinger hænge i luften.

SECRETISATRI

SECRETISATRIUM
PAR X TUCN TOMPELS EX AD NONIS ATR
DIVCRETVALENTIS III
DIVFAEDD.P.P.
SATRIUM
QUINQ. OVI